

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

In Passionem D.N. Iesv Christi Homeliae quinquaginta sex, Theoremata
viginti octo, totidemque sermones. In Monotesseron Praeterea Eivsdem
Passionis Dominicae, iuxta Euangelistarum & historiae fidem, Elucidatio.
Conciones ad Haec Paraeneticae in praecipuis anni & Sanctorum
festiuitatibus habitae

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXVIII

Iesus corporis & sanguinis sui sacrame[n]tum instituit. Artic. & Hom. IV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47113)

Matt. 16.
 Marc. 14.
 Luc. 22.

COENANTIBUS autem illis, accepit Iesus panem gratias egit, & benedixit ac fregit, deditque discipulis suis & ait: Accipite, & comedite. Hoc est corpus meum, quod pro vobis tradetur. Hoc facite in meam commemorationem. Similiter & calicem postquam coenauit accipiens, gratias egit, & dedit illis dicens: Accipite & diuidite inter vos, & bibite ex hoc omnes. Hic est sanguis meus noui testamenti, hic est calix nouum testamentum in sanguine meo, qui pro vobis & pro multis effundetur, in remissionem peccatorum, Et biberunt ex illo omnes. Et ait illis Iesus: Veruntamen ecce manus tradentis me, mecum est in mensa. Et quidem filius hominis, secundum quod definitum est vadit. Veruntamen vae homini illi, per quem tradetur. Et ipsi coeperunt quaerere inter se, quis esset ex eis, qui hoc facturus esset. Erat ergo recumbens vnus ex discipulis eius in sinu Iesu, quem diligebat Iesus. Innuit ergo huic Simon Petrus, & dicit ei. Quis est de quo dicit? Itaque cum recubuisset ille supra pectus IESVS, dicit ei. Domine quis est: Respondit IESVS: Ille est, cui ego intinctum panem porrexero. Et cum intinxisset panem, dedit Iudae Simonis Ischarioti. Et post buccellam, tunc introiuit in illum sathanas. Dicit ei IESVS: Quod facis fac citius. Hoc autem nemo sciuit discumbentium, ad quid dixerit ei. Quidam enim putabant, quia loculos habebat Iudas, quod dixisset illi Iesus: Eme ea quae necessaria sunt ad diem festum, aut vt egenis aliquid daret. Cum ergo accepisset buccellam, continue exiuit: erat enim nox.

Ioan. 13.

HOMILIA IV.

MULTA sunt quae in coena hac Dominus Iesus docuit. Nam post agni esum & cenam illam typicam pedes lauit apostolorum, ipsos praeparans ad alium cibum digniorem ad agnum scilicet verum & vinum, hoc est, ad corpus & sanguinem suum in sacramento sumendum, quod Pascha erat verum per agni legalis esum paulo ante figuratum. Hoc vbi instituit tradiditque discipulis, praedixit Petro reliquisque apostolis infirmitatem ac fugam eorum: praemonuit quoque Iudam qui scelus grauissimum erat parraturus, traditurus scilicet dominum & magistrum suum in mortem. Nouissime fermone discipulos roborat suauissimo, futuras illis calamitates praedicens, atque contra easdem suam illis praesentiam Spiritumque sanctum promittens. Itaque lotis discipulorum pedibus, cum recubuisset iterum, accepit panem, azymum scilicet,
 hoc

hoc est, non fermentatum, & oculis eleuatis ad Patrem in celum, eidem gratias agens, puta quod ad hanc venisset horam, quam desiderio desiderauerat, qua verus Pascha terminaret, nouum inciperet, *benedixit*, (verba consecrationis pronuncians, qua paulò post sequuntur) fregit ac dedit discipulis suis, (hoc fecisse intelligitur post verba consecrationis) dicens: *Accipite ex hoc omnes, hoc est corpus meum, quod pro vobis tradetur*. Vide quàm perfectè explicat cuiusmodi corpus loquatur, nempe verum quod habebat, quod loquebatur, quod traditurus erat pro nobis in mortem flagellandum & crucifigendum. Creditur tunc quando Dominus benedicendo siue panem siue calicem, transsubstantiauit panem in corpus, vinumq; in sanguinem suum, dedisse eisdera verbis virtutem idipsum faciendi quotiescunq; à sacerdote transsubstantiandi intentione dicuntur. Neque enim suo nomine, sed tanquam in persona Christi sacerdos, hæc verba pronunciat. Semel quidem à Christo vocaliter hæc verba pronuntiata sunt, sed huius pronuntiationis efficacia verborumq; virtus per omnes mensas Ecclesiæ, & in omnibus altarium sacrificijs, vsque in præsentem diem, & vsque ad consummationem seculi perseverat. Vide etiam, licet Dominus dixerit apostolis, *Accipite & manducate* non esse tamen intelligendū, quod manibus atrectando panem consecratū, hoc est, dominicū corpus apostoli sibiipsis ministrauerint. Sed Dominus ipse qui cōsecrauit, ipse & ministravit suis benedictis manibus, seipsum tradens illis. Vnde religiosa est apud Carthusienses consuetudo, vt hoc die, scilicet dominicæ cenæ, omnes subditi de manu sui Prioris Sacramentum accipiant. Christus quoque creditur sumpsisse hoc sacramentum, non quo effectum huius sacramenti tunc aliquem reciperet, nec vt proficeret spiritu, sed vt nobis sumendi exemplum præberet. Sumpsit enim sacramentaliter tantum. Deinde sumit Dominus calicem cum vino, cui aquam mixtam dicunt, fortasse, propterea quod ibi nõ soleat bibi vinum purum, sed aqua temperatum propter regionis illius calorem. Egit vero Patri gratias pro dignatione misericordiæ eius erga genus humanum, docens nos quoque gratias agere, sumpturos tribulationum calices atque pressurarum. Benedixit itaque calicem dicens: *Hic est sanguis meus* (qui sub vini specie latet) *noui testamenti*, hoc est, quo firmatur nouum testamentum. Sicut enim vetus testamentum confirmatum est in sanguine animalium, quæ immolabantur, ita nouum in Christi est sanguine confirmatum. Verum dicis quis cur dicebatur Christi sanguis effundendus pro vobis & pro multis, quod idem sonare videtur. Dicendum quod Christus suum dicebat sanguinem fundendum pro apostolis, idè dicit, pro vobis: deinde dicit, pro multis, imò & pro omnibus, quantum attinet ad sufficientiam redemptionis nostræ: at quantum eius effusio pertinet ad redemptionis nostræ efficientiam, fundendus erat sanguis eius (vt ait) pro vobis, hoc est, pro electis tantum. Sciendum quoque, sub specie duplici vnum esse institutum Sacramentum, sub vtraque tamen specie totum esse Christum, non ex vi consecrationis aut sacramentaliter, sed concomitanter. Sub specie enim panis sacramentaliter continetur corpus Christi, cuiusmodi habet aut habuit tempore consecrationis. Vnde quando Christus instituit hoc Sacramentum, dedit corpus suum apostolis quod habuit, & non aliud, sed idem, scilicet mortale, passibile, &c. cuiusmodi habuit. Nos recipimus iam eius corpus gloriosum, immortaleq;

Consuetudo religiosa apud Carthusi.

Totus Christus vti sub vtraque specie sit.

Corp^o Christi cuiusmodi acceperint apostoli, & cuiusmodi nos,

cuiusmodi habet in celo: quia dat nobis hoc quod habet, & quomodo habet: alioqui non esset eius verum corpus. Idem igitur corpus vi consecrationis sacramentaliter sub panis continetur specie. Porro quia non potest Christus dare suum corpus aliter quam habet, necesse est ut dando corpus det etiam sanguinem qui inest corpori, det animam quæ corpori coniuncta est, det seipsum filium Dei, qui incarnatus est. Et quia ubicunque est Verbum, ibi totam necesse est esse Trinitatem, sequitur sub specie panis hæc omnia esse & nobis tradi, corpus quidem Christi sacramentaliter, reliqua verò concomitanter, quia non absunt à Christi corpore. Simili contingit modo de specie vini, ut sanguis quidem sit ibi sacramentaliter, atque ex vi consecrationis: corpus verò, anima & diuinitas, sint ibi concomitanter. Proinde qui dominicum corpus sumit de altari sacramentaliter, sumit etiam sanguinem simul, non quidem sacramentaliter, sed concomitanter: quia corpori inest inseparabiliter. Mirabilia multo maxima sunt in hoc sacramento, quæ fide, non intelligendi curiositate sunt peruestiganda. Propter quæ hæretici (quia hæc ratione non possunt capere, deest autem & illis pietas fidei, humilitasque sua suum captiuare deberent intellectum in obsequium Christi) negant in hoc sacramento verum esse corpus Christi. Verum siue negent, siue confiteantur, certum est hoc solum esse donum admirabile, à Deo nobis donatum, quo seruemur ut veri simus Christiani, utque in vero vnius Dei cultu maneamus. Qui enim hoc non habent sacramentum, necesse est ut à Dei gratia, ab influxu Spiritus sancti, à deuotione denique quacunque efficiantur extorres, aridi ac mortui. Itaque suadendum omnibus Christianis ut citra omnem disputationem sineque vlla peruestigandi curiositate, credant in hoc sacramento verum esse corpus & sanguinem Christi: difficultates vero omnes que occurrere possunt in fide, à corde proiciant, atque indiscussas indubitatasque relinquunt. Hæc enim vita in qua sumus, fidei est, non cognitionis. Siquidem quotquot ingenijs suis fidentes, conati sunt Dei mirabilia inuestigare, hallucinati sunt, ad eò ut dum veritatem se putauerunt adeptos, in errorum caligines præcipitati sint. Verum de hoc satis. Cæterum mirabilia quæ dixi in hoc esse Sacramento, sunt non minus decem. Horum primum est ita transsubstantiari panem in corpus Christi, ut tamen neque corporis neque animæ Christi, panis materia sit. Secundum, corpus Christi quod sub specie panis continetur, non eisdem qualitatibus, colore, rotunditate dimensione metiri, cuiusmodi in pane videntur, sed suam habere quantitatem, suas dimensiones, conditiones, qualitates, quantitates & formas, licet non excedat exeatve illius formæ, videlicet panis, quantitatem, proinde corpus Christi totum ac integrum in sua quantitate, sub modica specie continetur panis, non coarctatum aut compressum. Tertium mirabile est, accidentia, videlicet figuram, quantitatem, albedinem, saporem, rotunditatem, reliquaque, quæ pani non consecrato inerant ante ut subiecto, post consecrationem pane transsubstantiati, subsistere permanereque sine subiecto. Neque enim Christi hæc corpori inhaerent, quod suas habet dimensiones, figuram, colorem, &c. quamuis oculis ac sensibus nostris hæc non sint perceptibiles. Quartum mirabile est, in pluribus altaribus, locisve, ubicunque Sacramentum hoc habetur, idem esse corpus Christi, non similitudine, sed identitate, utpote diuinitati vnitum.

Quin-

Corpus
Christi in
sacramento
cur negent
hæretici.
2 Cor. 10
Eucharistia
quam sit ad-
mirabile do-
num Dei.

Sacramentum
hoc simpli-
citer esse cre-
dendum nõ
persecranda-
dum.

Mirabilia
decem in sa-
cramento
altaris con-
tenta.

Quintum, vbiunque & quotiescunque frangitur hostia consecrata, sub qua Christi continetur corpus, non propterea diuidi frangive corpus Christi: Manet enim corpus Christi in se integrum indiuisumq; nihilq; secius continetur idem totum in quavis partium hostia diuisa, quam sub integra hostia ante continebatur. Sextum mirabile, ex multarum hostiarum consecratione aut consumptione, neque augeri neque minui corpus Christi, quia non est nisi vnum idemque corpus in multis siue paucis hostijs. Septimum, non esse maioris quantitatis corpus Christi in maiori hostia, quam in parua: quia vt in secundo mirabili supradictum est, Christi corpus suam habet dimensionem aequè eandem in magna aut parua hostia: nec iuxta hostiarum dimensiones mereri debet, vt sit fiat ve maius in magna, in parua minus. Octauum, licet loquendi vsus habeat, videri corpus Christi, tangive, haudquaquam tamen videtur aut tangitur illud: sed quæ videntur, quæ tanguntur, quæ gustantur, quod frangitur, quod in fractura sonum facit, accidentia sunt relicta eius, qui ante consecrationem fuerat panis. Huius enim color & figura cernitur, gustaturq; sapor. Nonum, quamuis ibi post consecrationem non maneat panis aut vinum, eorundem tamen accidentia quæ manent, eundem habent effectum cibandi, gustum afficiendi, satiandiq; &c. quem habebant ante consecrationem. Decimum est, desinere corpus Christi ibi esse, vbi panis species deserint. Quicquid autem in his mirabilibus dictum est de corpore Christi, pari modo sentiendum est etiam de eiusdem sanguine. Postquam apostolis omnibus suum tradidit corpus, suauissimum est exorsus sermonem exhortans eos, illosq; qui per eosdem erant in se credituri, ad charitatem, ad pacem, ad constantiam, promittens se illis non defuturum, sed Spiritum quoque paracletum se illis missurum. Commendat eos Patri, pro illis omnibusq; alijs suis electis orans.

*Ad dignam diuinæ Eucharistie sumptionem quenam requirantur, quig;
sint fructus dignæ communionis.*

Admoneamur hic attendere, stupereq; Domini nostri Iesu Christi erga nos dilectionem. Amat nos, & quia amat, vult etiam amari, ne indignos ingratosq; amet. Nihil vtilis est illi amor noster, sed propterea tantum à nobis pro amore expostulat, quo iuste etiam suam nobis impendere queat misericordiam, benevolentiam, amorem & beneficia. Eam ob rem ne sui nos teneat obliuio, monumentum omnium suorum nobis reliquit mirabilium. Nam in suæ charitatis cunctorumq; beneficiorum suorum memoriam, seipsum nobis in hoc Sacramento dedit, vt videndo sumendoq; illud, feruor, nostri erga illum amoris recalescat, reuiuiscatq; in nobis beneficiorum gratitudo. Non vulgare nec vile est donum, quod in sui nobis Iesus dedit memoriam: quia nobilissimum optimumq; quod habuit, nobis dedit, pura semetipsum. Vide igitur vt dignè illud suscipias. Non possibile est vt te ipsum facias dignum, sed maximopere cauendum, ne te hoc nobili facias cibo indignum. Dignus tunc diceris, si te sua gratia, hocq; tam nobilissimo cibo Christus dignatur, dignatur inquam, hoc est, si te dignum facit & habet. Non est necessarium, vt te dignum scias, sed confidas eius te gratia haberi & fieri dignum. Quemadmodum enim amore Dei odio ve se nemo scit dignum, ita nemo hoc

Dilectio
Christi erga
homines
stupenda.
Amari cur
velit Deus
ab homine.

Eucharistiã
quomodo
quis dignè
sumat.